

ART ON LAKE

2011.05.24 - 09.04, Városligeti Csónakázótó

Népszabadság, Magazin, 2011. február 11.

2011. június 15., szerda | Népszabadság 15

Kultúra

A víz az úr

KIÁLLÍTÁS

Rózsa Gyula

Művészet a tavon
Budapest, Városliget

Béhozzhatatlan előnye a szemlének, hogy ezen a vízen rendezték meg, nem a Feneketlen-tórfál, a vácrátóti arboretum taván vagy a Szelidi-tó vizén. A Városliget önmagában meghatározó. Nem mindennapi élvezet pároknak és gyerekes családoknak, hogy a mindig vidám csónakázás most vidám tárlatnézésé keveredik, hogy egészen közel evezhetnek egy kőből épült hóember (*Knorr*), egy számi-ikresített autó (*Kicsiny*), egy az övéknél szebb és színesebb vízi jármű (*Kolks*) kompozíciójához. Ismerős ez a ligeti kedély szinte minden nagy nemzetközi kiállításon, a publikum, a nagyközönség nevetve és zsbongva zúdul még a velencei biennálé pavilonjain is évek óta, de ez a Vidám Park-Vajdahunyad vára-csónakázótó háromszög, azt hiszem, verhetetlen.

Más kérdés, hogy ki jut el a népszó-rakoztatás-rétegtől a mélyebb tartalmakig. Nem városligeti kérdés, minden nagy tömegszemlén felmerül a gyanú, hogy a mosoly nem feltétlenül teoretikusan megalapozott, és a ricsaj nem művészettudományi indíttatású, de maradjunk hazai vizeken. A mélyebb tartalmak komolyak. A Bukarestben született berlini Knorra klímaváltozás témájában tiltakozik Laurena-

zata szerint „az otthon maradtakat az összehegesztett járműben vacsorára váró 4 figura személyesíti meg, a határőreket pedig a művet értelmezni kívánó nézők, kirekesztve a műalkotás, a nem létező otthon tereből”.

Míndezt, a művész szándékát és a művek értelmezését bárki megtudhatja a helyszínen kapható újságformátumú kiadványokból vagy a kiállítás honlapjáról. Ami azt is jelenti, hogy a mű-élvezet kettéválhat. Lesznek primer fogyasztók, akik csak csónakázni és gyönyörködni találnak, s lehetnek, sokan, akik ezt az élményt szöveges segítséggel elmélyítik. Az előbbieket megközelítik, talán meg is moztatják evezővel, csónakjukkal azokat a narancsszínű bójákat, amelyeket *Brigitte Kowanz* Morse-pontok és Morse-vonalak formájában rögzített a tófenékhez. Az utóbbiak tudni fogják, hogy a bóják jelzőfunkciója a mesterséges környezetben elveszti értelmét, s ekként a kompozíció a helyes irányok megtalálásának lehetetlenségét is jelzi. Az előbbieket csak elképednek *Via Levandowsky* művén, a vízre állított mobil illemhelyen, az utóbbiak megpróbálják követni az alkotói következtetést, miszerint „A szükség banalitása összekapcsolódik kozmikus utópiákkal.”

Az olvasott és felkészült csónakos, persze, lehet, hogy elfogadja *Kintera* interjúszövegét, miszerint „Az nem művészet, ha megmondom valakinek, hogy mit gondoljon, hogyan lássa a munkáimat, amit bemutatok. Ha beindul valami, akkor működik, amit ki találtam, ha nem, nem.” A

A tavi tárlat egyik főműve Mäkipää süllyedő háza FOTÓ: KOCSIS ZOLTÁN

mi, esetleges, és ílyeténképp ürrüg. A honfitárs *David* monumentálisan kezeltet. Valvezető botja teremben

A víz az éltető eleme *Mäkipää* Atlantiszának. A tavi tárlat egyik főműve a fiatal finn művész süllyedő háza

men Zénó szárazföldön már többszörösen elismert térplasztikájának elemeztelét, honvolult egyszerűségeit és

Time out, 2011. május

Art

Art

Edited by
Maja & Reuben Fowkes
art@timeoutbudapest.hu

All wet Balázs Kicsiny's, 'Late Departure, Early Arrival' above is Erik Binder's 'Waiting'

Artists adrift

The boat pond in City Park will host a public exhibition for the summer. **Maja and Reuben Fowkes** expect the show will make a splash.

Back in 2000, Hungary celebrated the turn of the Millennium with an exhibition of contemporary Hungarian sculpture in the artificial pond behind Heroes' Square that doubles as an ice-skating rink in the winter. More than a decade on, to mark the Hungarian presidency of the European Union, two dozen artists from across Europe have again been invited to show their most waterproof works in the atmospheric setting of the lake in Városliget (City Park). In addition to the practical question of how to adapt contemporary artworks to pond life, the artists exhibiting for 'Art on the Lake' face the deeper challenge of rising above the banality of decorative sculpture and state-sponsored Europhilia to make a meaningful artistic statement.

A three-person curatorial team backed by the Museum of Fine Arts – making a rare foray into contemporary art as the main institution behind the exhibition – have succeeded in encouraging many in this flotilla of European artists to come up with new and exciting projects. For 'Tower', British artist Heather Allen will build a vertical structure out of the lake to serve as a platform for her trademark tiny bronze figures, symbolising the search for knowledge and creating an interesting counterpoint to the

EGY HÉT

morze

■ **KÖNYVHÉT** 116 kiadó 385 újdonságot kínál a 82. Ünnepi Könyvhét és a 10. Gyermekkönyvnapok alkalmából június 2–6. között. A budapesti Vörösmarty téren Tóth Krisztina nyitja meg a rendezvényt, Kolozsvárott pedig – ahol ezúttal első alkalommal szervezte meg a Romániai Magyar Könyves Céh és a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése – Csoóri Sándor és az ott élő irodalomtörténész, Dávid Gyula. A korábbi években megszokottaktól eltérően ezúttal alig találni narancsos szerzőt a kínálatban, de azért akad: Marton László Távolodó versköteté, *Az utolsó funky* (L'Harmattan), valamint egykori egotripirónk, Kőszeg Ferenc politikai prózája, a *Múltunk vége* (Kalligram).

■ **KÖZÉP-EURÓPA BÉCSBEN** 21 bécsi galéria összefogásával, immár harmadszor valósult meg a *curated by vienna* projekt, amelynek keretén belül idén *East by South West* gyűjtőcímmel rendezték meg a kiállításokat. A galériák mindegyikébe egy-egy kelet-közép-európai kurátor hívta meg a maga művészeit. A kultúra regionális központjainak kapcsolódásából Bécs és Bukarest, Kolozsvár, Isztambul, Krakkó, Varsó, Ljubljana, Moszkva, Prága, Riga, Szófia, Tallinn, Vilnius, Zágráb mellől ezúttal hiányzik Budapest. A felkért kurátorok között sincs magyar, s a kiállító művészek között is csak elvétve akad: a Galerie Charimban rendezett *Communism Never Happened* című kiállításon bemutatkozó romániai alkotók között például Iosif Kiraly vagy az idén elhunyt Ioana Nemes; a Knoll Galerie csoportos kiállításán pedig Györffy László és Pinczehelyi Sándor.

■ **ASSANGE A SZÍNPADON** A sydneyi Seymour Centre június végén mutatja be Ron Elisha színdarabját, amelyet a titkos dokumentumokat kiszivárogtató WikiLeaks alapítója, Julian Assange nem mindennapos története ihletett – illetve, hogy kissé bonyolultabb legyen, a *Stainless Steel Rat* (Rozsdamentes acélpatkány) egy rendezőről szól, aki filmet készít Assange életéről.

Fotó: Narancs

■ **SZOBROK A TAVON** A partról is látszanak, de igazán jól csónakázás közben tekinthetők meg a Városligeti-tóba telepített szobrok, a Szépművészeti Múzeum *Art on Lake – Művészet a tavon* címmel megrendezett első szabadtéri kiállítására készült alkotások. A szeptember 4-ig élvezhető látványosság története két évtizedre nyúlik vissza: az 1947-ben Párizsba emigrált Pán Márta 1991-ben nagyszabású kiállításon mutatta be munkásságát a Múcsarnokban, s akkor egyik szobrát a tóban helyezték el. 2000-ben a Múcsarnok szervezésében, *Művészettel az új évezredbe* címmel magyar művészek vízre álmódott szobrai tarkították a Városligeti-tavat, ezúttal pedig – Magyarország uniós elnökségével egybeesve és a 2008-ban elhunyt Pán Márta emléke előtt tisztelegve – 14 európai ország 25 alkotója szerepel, jórészt ide tervezett művével, a lengyel Magdalena Abakanowiczról a magyar El-Hassan Rózan, Németh Ilonán, Kelemen Zénón és Kicsiny Balázson át a német Günther Ueckerig. Mindegyikükről található ismertetés a kiállítás honlapján (artonlake.hu); a kiállítás kurátorai: Jerger Krisztina, Fitz Péter és a Németországban élő Alexander Tolnay.

■ **MEDIAWAVE** A két évtizeden át megszokott májusi időponthoz képest ezúttal június 2–11. között rendezik meg a Mediawave Fesztivált. A tavaly Győről Szombathelyre költözött rendezvényen alapvetően most is a film és a zene húzza a kínálatot, de természetesen kiállítások, színházi előadások és tanácskozások is lesznek. Változás még, hogy az előző évhez képest most kevesebb az ingyenes, több a fizetős program. A nemzetközi filmes verseny ezúttal „A teremtmény nő” tematikája köré épül, a panoráma szekcióban egyebek közt iráni, illetve dropprevenációs filmek is láthatók, az egyik konferencia témája pedig a kémkedés és besúgás története az ókortól Mata Hariig. Részletek a fesztivál honlapján (<http://mwave.iq.hu>).

■ MEGHALT GIL SCOTT-HERON

„Zseni és junkie – e szavakba sűrítette Gil Scott-Heron életét és művészetét a rappeoeta egyik utódja és tisztelője, az AP hírügynökségnek nyilatkozó Michael Franti. – Amikor először találkoztam vele, 1991-ben, San Franciscóban, a Kennel Klub ajtónállójaként dolgoztam, és a szíven szakadt meg a látványtól, hogy a bálványom alig képes eljutni a színpadig. Amikor azonban odaért, kristálytisztán énekelt, és szórtá szét tudásbombáit a számok közötti dumáiban. Végtelenül szomorú és mégis nagyon inspiráló volt a világlátása.”

Gil Scott-Heron, aki néhány alaphangszer – zongora, dob, fuvola – szolgáltatva dzsessz, R&B, funk alapokra mondott közéleti verseivel jó évtizeddel előzte meg a 80-as évek rappereit, 1968-ban, 19 évesen egy regénnyel

indított (*The Vulture*). Ennek 4,5 perces kivonata fölkerült első zenei albumára (*Small Talk at 125th and Lennox*, 1970) is, akárcsak legismertebb számainak egyike, a *The Revolution Will Not Be Televised*. Aztán jött a többi, ma már klasszikusnak számító darab (*Pieces of a Man*, *Johannesburg*, *Winter in America*, *The Bottle*, *B-Movie*, *Re-Ron*, *Angel Dust* stb.).

Nagyjából a rap főfutásával egy időben gödörbe került – keményen drogozott, és ült is kábítószer birtoklása miatt –, de aztán a 1990-es évek közepén, majd újabb hullámvölgyet követően 2007-ben ismét sikerült a visszatérés. A 2010-ben megjelent *I'm New Here* albummal turnézza lépett fel tavaly ilyenkor a szombathelyi Mediawave fesztiválon (lásd: <http://mwave.iq.hu>). Egy 2008-as interjúban elárulta, hogy HIV-fertőzött – a kór mostanra gyűrte le. 62 éves volt.